

Ақийда дарслари (57-дарс). Сизларни Аллоҳнинг ёлғиз Ўзига иймон келтиришга буюраман!

18:06 / 28.10.2019 6741

Иймон Аллоҳга, Унинг фаришталарига, китобларига, набийларига, охират кунига, қадарнинг яхши-ёмони, ширин-аччиғи Аллоҳ таолодан эканлигига бўлади.

Шарҳ: Бу ерда нималарга иймон келтирганда мўмин бўлиш мумкинлиги баён қилинмоқда. Ушбу нарсалар диннинг заруратлари ва аслларидир. Чунки Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига Жаброил алайҳиссалом аъробий одам кўринишида келиб, Ислom, иймон ва эҳсон, қиёмат кунини ва унинг аломатлари ҳақида савол берганида, у зот иймон ҳақидаги саволга:

«Аллоҳга, Унинг фаришталарига, китобларига, расулларига, охират кунига иймон келтирмоғинг, яхшию ёмон қадарга иймон келтирмоғинг», деб жавоб берганлар.

Лекин, шу билан бирга, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Абдул Қайс қабиласидан вакил бўлиб келган гуруҳга иймонни тафсир қилиб:

«Сизларни Аллоҳнинг ёлғиз Ўзига иймон келтиришга буюраман! Аллоҳнинг ёлғиз Ўзига иймон келтириш нима эканини биласизларми?! «Лаа илааҳа иллаллоҳу, ваҳдаҳу лаа шарика лаҳу», деб шаҳодат бериш, намоз ўқиш, закот бериш ва қўлга туширган ўлжаларингиздан бешдан бирини бериш», деганлар (Бухорий ва Муслим ривоят қилишган).

Маълумки, қалб иймонисиз ушбу амаллар иймон бўлиши ҳеч жойда айтилмаган. Аммо ҳамма жойда қалб иймони бўлиши лозимлиги айтилган. Шундан билинадикки, ушбулар қалб иймони билан бирга иймон бўлади.

Шунингдек, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам мазкур вакилларга намоз, закот ва ўлжанинг бешдан бирини адо қилишнинг аҳамиятини баён этишни ирода қилганлар.

Қуръони Карим ва суннати мутоҳҳара амал ва тасдиқсиз инсоннинг иймони собит бўлмаслиги ҳақидаги далилларга тўла:

1. «Албатта, мўминлар Аллоҳ зикр қилинган вақтда қалблари титроққа тушадиганлардир» (Анфол сураси, 2-оят).
2. «Албатта, ҳақиқий мўминлар Аллоҳга ва Унинг Расулига иймон келтириб, сўнгра шубҳа қилмаганлардир» (Ҳужурот сураси, 15-оят).
3. «Ҳали иймон қалбларингизга киргани йўқ» (Ҳужурот сураси, 14-оят).
4. «Йўқ, Роббингга қасамки, сени ўз ораларида чиққан келишмовчиликларга ҳакам қилмагунларича, кейин чиқарган ҳукмингга дилларида танглик топмасдан, бутунлай таслим бўлмагунларича, зинҳор мўмин бўла олмаслар!» (Нисо сураси, 65-оят).

Ва биз ўшаларнинг барчасига иймон келтирувчилармиз. Набийлари орасидан бирортасини ажратмаймиз. Уларнинг келтирган нарсалари ила барчаларини тасдиқлаймиз.

Шарҳ: Муаллиф «ўшалар» сўзи билан тафсилий иймон келтириш лозим бўлган нарсаларга ишора қилмоқда.

«Набийлари орасидан бирортасини ажратмаймиз», дегани эса баъзиларига иймон келтириб, баъзиларини инкор қилмаймиз, балки барчаларига баробар иймон келтириб, барчаларини тасдиқлаймиз, деганидир. Чунки баъзисига куфр келтирган ҳаммасига куфр келтирган бўлади.

Далил:

«Улар: «Баъзиларига иймон, баъзиларига куфр келтирамиз деб, ана ўшанинг ўртасида йўл тутишни истайдиганлар – ана ўшалар – ўзлари ҳақиқий кофирлардир» (Нисо сураси, 150-151-оятлар).

Банда иймондан ўзини унга киритган нарсани инкор қилиш билан чиқади.

Шарҳ: Бу гапда хавориж ва мўътазилийларнинг «Мўмин гуноҳи кабира қилиши билан иймондан чиқади» деган гапларига раддия бор. Яна муаллифнинг «Аҳли қибадан бирортасини гуноҳ туфайли, модомики уни ҳалол ҳисобламаса, кофир қилмаймиз», деган гапига таъкид ва изоҳ бор. Бу ҳақдаги гап олдин ўтди. Яъни банда фақат ўзини динга киритган нарсани ва ўз-ўзидан, унинг бир бўлаги эканлиги маълум бўлган нарсани инкор қилиш билангина кофир бўлади.

«Ақоид илми ва унга боғлиқ масалалар» китобидан